

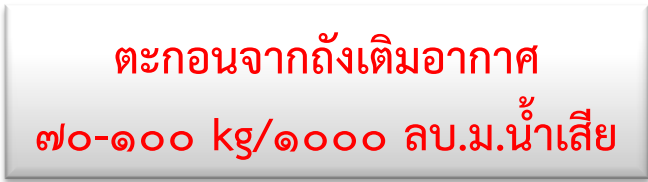
การบำบัดกากตะกอนหรือสลัดจ์ (Sludge Treatment)

นางสาวกมลรัตน์ สุวรรณวัฒน์

วิศวกรสิ่งแวดล้อม

กองวิศวกรรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

Email : kamonrat๑๒๙@gmail.com

การบำบัดสลัดจ์

๑. การทำชั้นสลัดจ์ (sludge thickening)
๒. การย่อยสลัดจ์ (sludge digestion)
๓. การปรับสภาพสลัดจ์ (sludge conditioning)
๔. การรีดน้ำสลัดจ์ (sludge dewatering)
๕. การตากแห้งสลัดจ์ (sludge drying)
๖. การหมักทำปุ๋ย (composting)
๗. การเผา (Thermal Reduction)

การบำบัดสลัดจ์

๘. การฝังกลบ (landfill)

๙. การปรับเสถียร (stabilization)

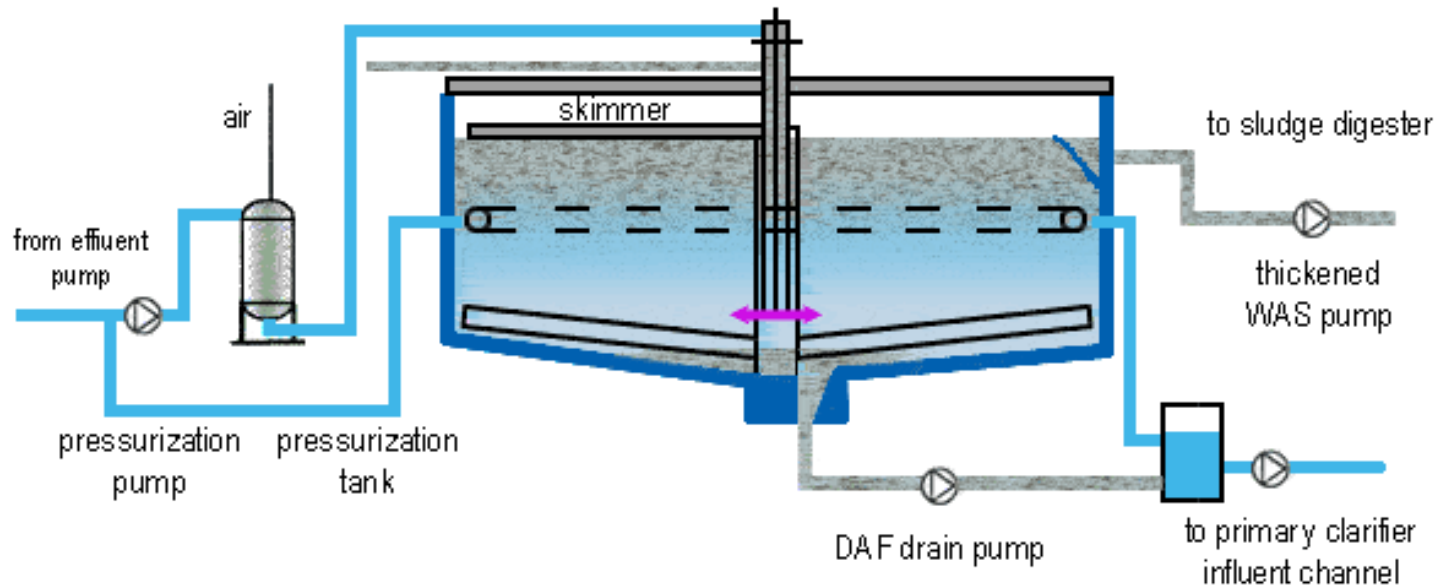
การทำชั้นสัจ (sludge thickening)

การทำชั้นสัจ (sludge thickening) คือ การทำให้ตะกอนชั้นขึ้น โดยการแยกน้ำออกจากของแข็ง ทำให้ของแข็งในตะกอนสูงขึ้น

- ตกตะกอนตามแรงดึงดูดของโลก (Sedimentation)
- การทำให้ชั้นโดยระบบการลอยตัว (Floatation)
- การทำให้ชั้นด้วยเครื่องหมุนเหวี่ยง (Centrifuge)

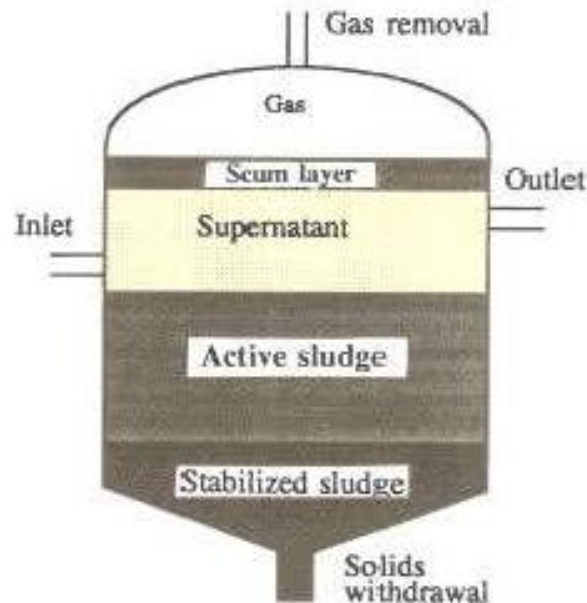
การทำให้ขึ้นโดยระบบการลอยตัว (Floatation) ทำให้ตะกอนลอยขึ้นข้างบน
โดยอาศัยลมช่วยทำให้เกิดฟองอากาศพาตะกอนลอยตัวขึ้นสู่ผิวน้ำ

Dissolved Air Flotation Sludge Thickening Facility

การย่อยสลาย (sludge digestion)

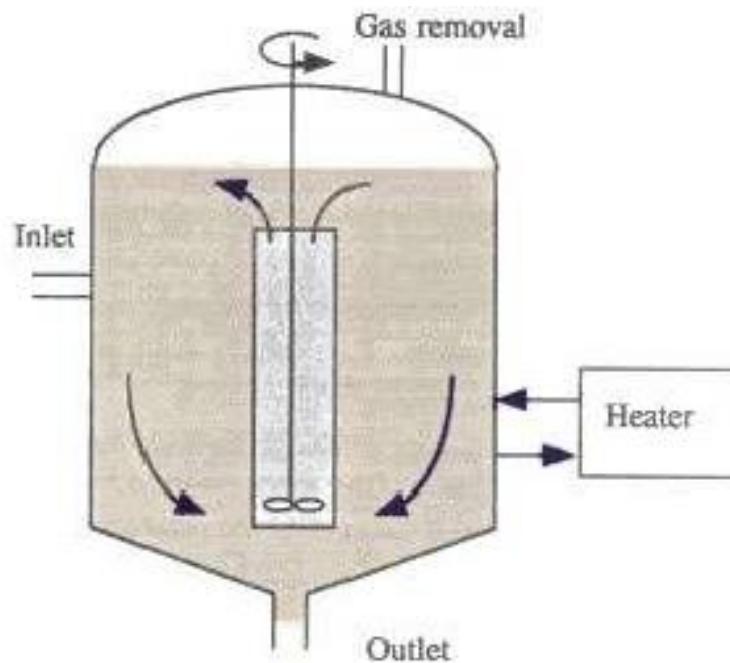
- ถังย่อยชนิดอัตราจำกัดต่ำ (Low Rate Anaerobic digestion)

Conventional anaerobic digester

การย่อยสลาย (sludge digestion)

- ถังย่อยชนิดอัตราจำจัดสูง (high Rate Anaerobic digestion)

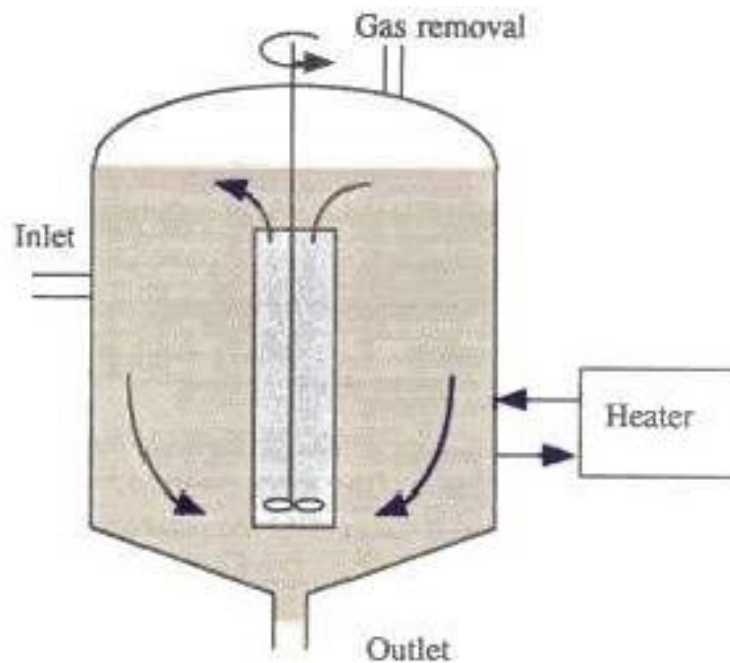

High rate anaerobic digester

การย่อยสลาย (sludge digestion)

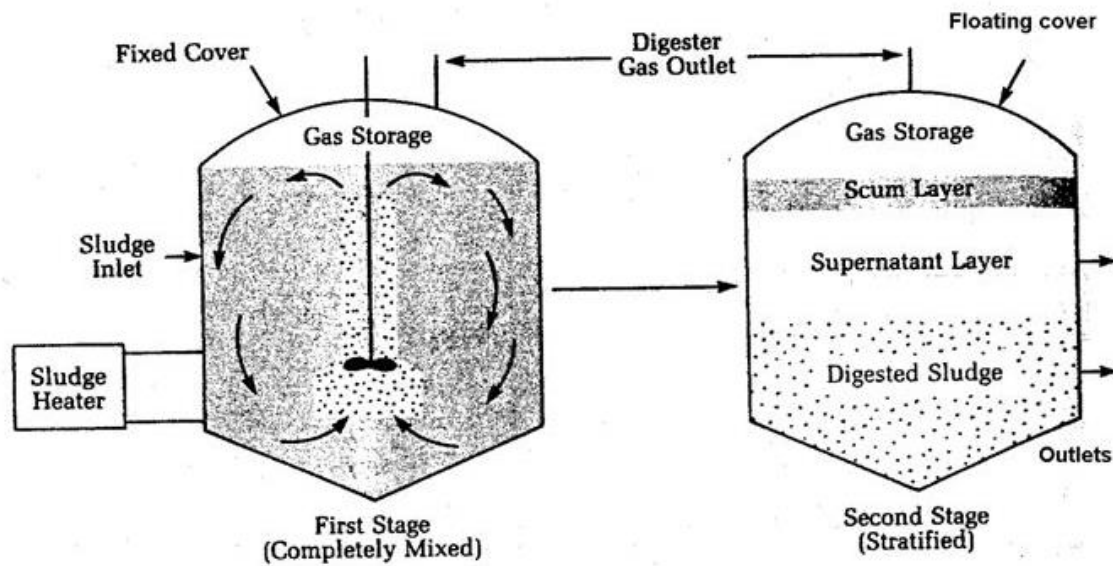
- ถังย่อยชนิดอัตราจำจัดสูง (high Rate Anaerobic digestion)

High rate anaerobic digester

การย่อยสลาย (sludge digestion)

- ถังย่อยชนิดอัตราจำัดสูงที่มีถัง ๒ ชุด (High Rate two-stage sludge digestion)

การปรับสภาพสลัดจ์ (sludge conditioning)

- เป็นการปรับสภาวะสลัดจ์ให้เหมาะสมก่อนจะนำไปบำบัดในขั้นต่อไป
- โดยการเติมสารเคมีเพื่อให้สลัดจ์รวมตัวกันเข้มข้นขึ้นและรีดน้ำง่ายขึ้น
- สารเคมีที่นิยมใช้สร้างฟล็อกที่เป็นสารอินทรีย์ ได้แก่ สารโพลีอิเล็กโทรไลต์ หรือ โพลีเมอร์

การรีดน้ำสลัดจ์ (sludge dewatering)

เพื่อลดปริมาณสลัดจ์ที่จะนำไปทิ้งโดยการฝังกลบ การเผา หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น ซึ่งทำให้เกิดความสะดวกในการขนส่ง โดยอุปกรณ์ที่ใช้ในการรีดน้ำ ได้แก่

- การกรองด้วยสุญญากาศ
- การเหวี่ยง
- การกรองด้วยแรงอัด
- การกรองด้วยสายพาน
- การตากสลัดจ์

เครื่องรีดตะกอน

ลานตากตะกอน (sludge drying bed)

การบำรุงรักษาลานตากสัจฉ

- ชั้นทรายหนา ๑๕-๒๕ เซนติเมตร
- ชั้นกรวด ๒๐-๓๐ เซนติเมตร
- สูบตะกอนเข้าลานตากสูง ๒๐-๓๐
- น้ำที่รวบรวมได้จากด้านล่างกลับเข้าสู่ระบบบำบัด
- ระยะเวลาในการตาก ๑๐-๑๕ วัน
- ปรับชั้นทรายให้มีความหนาทุกครั้งที่มีการลอกแผ่นสัจฉแห้งออกแล้ว
- ไม่ควรเหยียบย่ำชั้นทราย เพราะทำให้ทรายอัดแน่น ควรใช้คราดที่มีไม้ถ้อยาวพอ
- ในกรณีสัจฉมากต้องเพิ่มลานตากให้เหมาะสม และสามารถหมุนเวียนการใช้งานได้สะดวก

การหมักทำปุ๋ย (composting)

- หากตรวจแล้วไม่พบโลหะหนัก หรือสารพิษเจือปน ก็สามารถนำมาใช้เป็นปุ๋ยได้

ระบบฆ่าเชื้อโรค

Disinfection

นางสาวกมลรัตน์ สุวรรณวัฒน์
วิศวกรสิ่งแวดล้อม

กองวิศวกรรมการแพทย์ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

Email : kamonrat๑๒๙@gmail.com

สารที่ใช้ฆ่าเชื้อโรคเรียกว่า Disinfectant ได้แก่ ก๊าซ
คลอรีน หรือสารประกอบคลอรีนอื่นๆ โอโซน เป็นต้น

นอกจากนี้การฆ่าเชื้อโรคด้วยความร้อนและแสง
อัลตราไวโอเลต(UV) ก็จัดอยู่ใน
แบบ Disinfection ด้วย

- คลอรีน เป็นสารฆ่าเชื้อโรคที่มีอำนาจออกซิไดซิง (Oxidizing Power) สูงมาก ทำให้สามารถหยุดการเจริญเติบโตของแบคทีเรียส่วนใหญ่ได้
- โอโซนและแสงอัลตราไวโอเล็ต(UV) มีราคาแพงกว่าจึงไม่เป็นที่นิยม แต่มีข้อดีซึ่งคลอรีนไม่อาจทำได้ คือ สามารถทำลายไวรัสได้ด้วย
- การฆ่าเชื้อโรคด้วยคลอรีนเรียกว่า คลอรีเนชัน (Chlorination) สารที่ใช้ได้แก่ สารประกอบไฮโปคลอไรต์ (Hypochlorites) และคลอรีนไดออกไซด์ (ClO_2)
- คลอรีน เมื่อเติมลงไป在水里 คลอรีนจะทำปฏิกิริยาต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ถ้าเติมคลอรีนน้อยลงไป ก็จะไม่มีการคลอรีนเหลือตกค้าง แต่ถ้าเติมคลอรีนให้มากพอ หลังจากทำปฏิกิริยากับสารต่างๆ แล้ว ก็จะมีคลอรีนเหลือตกค้างอยู่ในน้ำ

กรณีใช้คลอรีน

การควบคุมระบบฆ่าเชื้อโรคแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

๑) การสัมผัสและระยะเวลาสัมผัส (Contact Time)

- ระยะเวลาสัมผัสคลอรีนควรอยู่ในช่วง ๓๐ - ๖๐ นาที ณ อัตราการไหลเฉลี่ย และควรเพิ่มอีก ๑๕ นาที หากเป็นอัตราการไหลสูงสุด ระยะเวลาดังกล่าวจะทำให้มีเวลาเพียงพอต่อการฆ่าเชื้อโรค
- ระยะเวลาสัมผัสคลอรีนสามารถคำนวณจากสมการต่อไปนี้

$$\text{ระยะเวลาสัมผัส (นาที)} = \frac{\text{ปริมาตรถังสัมผัสคลอรีน (ลบ.ม.)}}{\text{อัตราการไหลของน้ำ (ลบ.ม./นาที)}}$$

๒) ปริมาณคลอรีนที่เหลืออยู่ (Chlorine Residual)

คลอรีนจะเข้าทำปฏิกิริยาฆ่าเชื้อโรคที่อยู่ในน้ำภายหลังจากการเติมคลอรีนและมีเวลาสัมผัสคลอรีน ≈ 30 นาที

ปริมาณคลอรีนที่เหลืออยู่ $0.5 - 1$ มก./ล. ถือว่าเพียงพอต่อการฆ่าเชื้อโรค

ปกติอัตราการเติมคลอรีนจะมีค่าอยู่ในช่วง $3 - 10$ มก./ล.

ควบคุมให้น้ำมีค่า pH $\approx 6.5 - 7$ จะทำให้การฆ่าเชื้อโรคมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

- การเตรียมคลอรีน ควรใช้ให้หมดภายใน ๑ วัน หรืออนุโลมให้ภายใน ๔๘ ชั่วโมง เพราะถ้าคลอรีนสัมผัสอากาศ ความเข้มข้นจะลดลง ทำให้ประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อลดลงด้วย
- ถังคลอรีน ต้องไม่โดนแสงแดด อากาศถ่ายเทได้สะดวก

กรณีใช้ UV/Ozone

- ต้องเปิดใช้งานตลอดเวลา

- โอโซนเป็นสารออกซิไดซ์อย่างแรงที่มีสมบัติในการฆ่าเชื้อโรคได้เหมือนคลอรีน
- ขบวนการ ozonation สามารถฆ่าเชื้อไวรัสได้ดีกว่าคลอรีน
- โอโซนไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากราคาแพง ต้องใช้เครื่องมือพิเศษ และไม่สามารถทำปฏิกิริยาฆ่าเชื้อโรคในภายหลัง
- ปัจจุบันมีการพัฒนาการใช้โอโซนแทนคลอรีน เนื่องจากคลอรีนทำปฏิกิริยากับสารอินทรีย์ที่หลงเหลืออยู่ในน้ำเกิดเป็นสารที่อาจก่อให้เกิดมะเร็งได้

โอโซนสามารถฆ่าเชื้อโรคพวก *E.coli* ได้เร็วกว่าคลอรีน ๓,๑๒๕ เท่า

- การฉายแสงอุลตราไวโอเล็ต ultraviolet radiation เป็นกระบวนการฆ่าเชื้อโรคที่มีประสิทธิภาพ
- แสงอุลตราไวโอเล็ตที่ใช้ในการฆ่าเชื้อมีความยาวคลื่นระหว่าง ๒๕๐-๒๗๐ นาโนเมตร
- แสงแดดตามธรรมชาติจะมีแสงอุลตราไวโอเล็ตเหลืออยู่บ้าง ซึ่งถ้าน้ำถูกนำมาผึ่งแดดมาก ๆ ก็สามารถจะฆ่าเชื้อแบคทีเรียได้มากเหมือนกัน
- ไม่เป็นที่นิยมมากนัก เพราะมีราคาแพง และบางส่วนของอนุภาคของแข็งในน้ำอาจจะไม่สัมผัสกับแสงอุลตราไวโอเล็ต ทำให้ประสิทธิภาพในการฆ่าเชือน้อยลง

การบำบัดน้ำเสียเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (reuse recycle)

ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพ
น้ำ ว่าไม่มีการปนเปื้อนของ
โลหะหนัก หรือสารพิษ และ
เชื้อโรค

Thank